

TEATRUL EVREIESC DE STAT

PROGRAME ȘI STRATEGII

E. Strategia, programele și planul de acțiune pentru îndeplinirea misiunii specifice instituției, conform sarcinilor și obiectivelor prevăzute la pct. IV:

e. 1 Prezentarea strategiei culturale pentru întreaga perioadă de management

În urma unei analize atente, am gândit strategia culturală ținând seama de mai multe elemente: de misiunea instituției, de așezarea în timp și spațiu a teatrului, de infrastructura sa, de resursele umane – și aici în primul rând de trupa de actori – de felul în care e percepută instituția, de posibilitățile financiare.

Neexistând niciun studiu specializat, centralizat la nivel de Capitală, și nici la nivel TES, în ce privește atitudinea și comportamentul consumatorului de cultură – în condițiile și ale impactului crizei economice asupra domeniului culturii și a teatrului în special –, am ținut seama de concluziile Barometrului de Consum Cultural (BCC) și a anumite observații și măsurători empirice. BCC/2010 atrage atenția asupra scăderii consumului de teatru: *„mersul la teatru rămâne activitate culturală, la care participă frecvent un procent relativ scăzut din populație“*, cei mai activi spectatori rămânând, oricum, tinerii, elevii și studenții, *„cu o rată de participare de două ori mai mare decât restul populației“*.

Viitoarea strategie culturală se bazează pe următoarele deziderate:

- protejarea patrimoniului culturii iudaice, sursă esențială de cunoaștere a trecutului, și totodată sursă inepuizabilă de inspirație;
- integrarea și menținerea în circuitul cultural național și internațional a valorilor spiritualității iudaice;
- susținerea creației dramatice și literare de limbă idiș și valorificarea scenică a acesteia;
- promovarea culturii evreiești contemporane;
- susținerea creativității, asigurarea celor mai bune condiții pentru dezvoltarea personalităților și evoluția participanților la actul artistic;
- armonizarea nevoilor culturale ale beneficiarilor cu nevoile de afirmare și evoluție ale creatorilor de teatru.

Obiective:

- Consolidarea, asumarea și promovarea imaginii distincte a TES în peisajul cultural bucureștean.

- Elaborarea unui repertoriu echilibrat care să cuprindă genuri diferite de spectacole (comedie, dramă, spectacole muzicale spectacole de teatru-dans etc.) în limba idiș și în limba română.

- Diversificarea ofertei culturale prin activități ca: lecturi publice, organizarea de manifestări artistice stradale, diverse proiecte cultural-educative etc.

- Elaborarea unei strategii de promovare a activității teatrului care să conducă la creșterea vizibilității la nivel local, național și internațional și a numărului de spectatori.

- Configurarea unui plan de măsuri care să faciliteze circulația produsului cultural al TES în țară și în străinătate (crearea unei baze de date care să cuprindă festivaluri, gale și alte manifestări culturale de pretutindeni și stabilirea unor contacte cu organizatorii acestora, încheierea unor parteneriate cu alți operatori culturali pentru realizarea unor schimburi culturale, asigurarea unor variante de deplasare care să permită o mai ușoară mobilitate a spectacolelor etc.).

- Elaborarea unui program de perfecționare profesională permanentă a colectivului.

- Valorificarea potențialului artistic și creator al trupei și motivarea și fidelizarea acesteia în raport cu teatrul.

- Gestionarea eficientă a resurselor financiare ale instituției și implementarea unor strategii financiare în scopul creșterii veniturilor proprii din activitatea de bază și a reducerii costurilor pe beneficiar.

- Crearea, formarea, impunerea în conștiința și gustul publicului a unor noi vedete. În acest sens voi încuraja actorii teatrului, în care am mare încredere, să participe la manifestări culturale cât mai diverse: televiziune, film, proiecte culturale ale colegilor de breaslă.

Trebuie menționat statutul aparte al anului 2013. La momentul elaborării prezentului proiect exista un program cultural în derulare, în cadrul căruia s-au realizat 4 producții artistice. În timpul rămas până la încheierea exercițiului bugetar actual se mai poate realiza eventual un proiect mic (dacă resursele bugetare vor permite acest lucru), se pot realiza programe de lansare a activității anului următor, strategii media și de PR și diverse alte activități organizatorice.

e. 2 programele propuse pentru întreaga perioadă de management

Programul „Scriitori evrei de expresie idiș“

Descriere: se vor pune în scenă opere ale unor autori reprezentativi pentru cultura iudaică, ale căror lucrări au fost scrise în limba idiș și pe care le vom prezenta în limba idiș;

Scop: în primul rând doresc să demonstrez că limba idiș, mai bine zis cultura idiș este o cultură vie, care a născut și dă naștere unor opere de valoare. Consider că în acest fel, informând publicul nu prin discursuri, nu ideologizat, ci adresându-i-ne emoțional, prin mijloacele specifice teatrului, prin spectacole, se pot combate clișeele, percepțiile eronate, xenofobia, antisemitismul. Și de asemenea se pot pune în evidență schimbările sociale, altfel „*dificil de realizat*” – cum spunea cândva F. D. Roosevelt – „*dacă nu apelezi la sentimente*”.

Țintă: acest program se adresează tinerilor, mai ales celor care provin din medii mai puțin favorizate din punct de vedere intelectual, cultural, și care au în mai mică măsură acces, sau un acces trunchiat, deformat, la o informație istorică.

În program sunt cuprinse proiecte ca: ***Vrăjitoarea*** de Avram Goldfaden, ***Marienbad*** de Șalom Alehem, ***Dibuk*** de S. Ansky.

Programul „Scriitori evrei de expresie română”

Descriere: prezentarea unor spectacole realizate pe textele unor scriitori evrei originari din România, care s-au format la școala românească și ale căror opere literare scrise în limba română fac parte din parte din patrimoniul cultural românesc.

Scop: cu ajutorul acestui program doresc să arăt acelor spectatori care știu mai puțin, iar celor care știu, să le confirm, valoarea contribuției intelectualilor evrei la crearea patrimoniului cultural de pe aceste meleaguri și la îmbogățirea tezaurului lingvistic al limbii române – în condițiile în care acești oameni de cultură și scriitori și-au păstrat totodată nealterată spiritualitatea evreiască.

Țintă: acest program se adresează publicului larg.

Proiectele înscrise în acest program: ***Ultima oră*** de Mihail Sebastian, ***Calea Văcărești*** de I. Peltz.

Programul „Viața evreiască reflectată în dramaturgia israeliană”

Descriere: prezentarea operelor unor reprezentanți ai literaturii și dramaturgiei de limbă ebraică.

Scop: programul a fost gândit pentru a aduce în fața publicului din România piese ale unor autori israelieni extrem de interesanți, texte care să înfățișeze lumea complexă a Israelului contemporan, societatea israeliană cu realitățile și realizările ei, cu frământările, conflictele și tensiunile, dar și cu farmecul împlinirii ei.

Țintă: publicul larg.

Proiecte: *Poveste despre dragoste și întuneric* de Amos Oz; *Requiem* de Hanneh Levin, *Schneider și Schuster* de Joshua Sobol.

Programul „Spectacole-dezbateri“

Descriere: vom pune în scenă spectacole care vor face apoi obiectul unor discuții. După terminarea spectacolului, spectatorii care doresc vor putea să-și comunice impresiile, întrebările, sugestiile, atât unii altora, cât și creatorilor spectacolului.

Scop: de obicei, oamenii vin la teatru, văd un spectacol și o parte dintre ei simt nevoia să discute despre ce au văzut. Dorim să oferim publicului posibilitatea de a-și comunica impresiile, de a purta un dialog real, sincer cu realizatorii spectacolului, și asta cu-atât mai mult cu cât există și teme delicate, dificile sau considerate chiar tabú. Pe baza acestor reacții imediate, „pe viu“, vom putea cunoaște cu mai mare precizie opinia spectatorilor.

Țintă: publicul larg, dar mai ales spectatorii tineri pe care dorim să-i încurajăm să comunice, să-și exprime păreri, să pună întrebări.

Proiecte: *Disputa* de Hyam Maccoby, *Manasse* de Ronetti Roman, *Jurnalele* lui Mihail Sebastian.

Programul „Memoria Holocaustului“

Descriere: prezentarea de spectacole pe tema atât de gravă și de sensibilă a Holocaustului.

Scop: amintirea Holocaustului este o prezență chinuitoare, acut dureroasă în memoria puținilor supraviețuitori și a urmașilor victimelor, dar și a tuturor celor pentru care Holocaustul – ca perioadă istorică, dar și ca pată de neșters – ține încă de „istoria recentă“. Mă gândesc însă și la conștiința generațiilor în formare, din care nu trebuie cu nici un chip să lipsească știința a ceea ce s-a întâmplat. În acest sens sunt, pe de-o parte, încă necesare spectacole puternice, zguduitoare, care „documentează“ (artistic desigur, dar și în fapte și cifre) Holocaustul, iar pe de altă parte o serie de spectacole de o altă factură, în care Holocaustul se răsfrânge până în zilele noastre prin modificări de conștiință, prin alterări, prin uneori nebănuite, noi efecte târzii peste timp.

Țintă: acest program îi vizează cu precădere, dar nu numai, pe cei care ignoră sau de-a dreptul neagă această pagină rușinoasă de istorie, care a lăsat răni de nevindecat în conștiința unor oameni și popoare. Și-i mai vizează și pe cei indiferenți – indiferența fiind o formă periculoasă de raportare la acest trecut.

Proiect: *Priciul* de Ana Novac.

Programul „TES joacă pentru vârsta de aur“

Descriere: Periodic se vor organiza spectacole ce vor fi prezentate la Căminul pentru persoane vârstnice „Amalia și Șef-Rabin Dr. Moses Rosen”, iar la sediu se vor programa spectacole-matineu dedicate persoanelor în vârstă.

Scop: Acest proiect a fost inițiat pentru a contribui la incluziunea socială a persoanelor vârstnice și la satisfacerea nevoilor culturale ale acestora.

Țintă: rezidenții de la căminele de bătrâni, alte persoane vârstnice precum și persoane asistate social și familiile acestora.

Programul „Ilustrarea tradițiilor iudaice prin mijloacele caracteristice teatrului”

Este un program care sperăm să apropie cât mai mult spectatorii de teatru, să-i familiarizeze cu obiceiurile și spiritul sărbătorilor evreiești. Vom organiza evenimente inedite, potrivit cu specificul fiecărei sărbători – ROSH HASANAH – Anul Nou evreiesc, Sărbătoarea de Hanuca, Sărbătoarea de Purim, PESAH – Paștele Evreiesc, Sucot etc.

Programul „Cu cărțile deschise”

Organizarea, odată pe lună, a unei după-amiezi literare, când ne vom întâlni cu spectatorii noștri pentru a (re)descoperi împreună plăcerea de a citi o carte, un text literar. Actorii teatrului vor citi pagini semnificative din mari autori ai literaturii și dramaturgiei românești și universale.

e. 3 Proiecte propuse în cadrul programelor:

Poveste despre dragoste și întuneric de Amos Oz

Descriere: Amos Oz, născut la Ierusalim, este unul dintre cei mai importanți prozatori israelieni și propus de mai mulți ani încoace pentru Premiul Nobel. *Poveste despre dragoste și întuneric*, una din cărțile sale cele mai cunoscute, este deopotrivă roman autobiografic cât și romanul nașterii și devenirii unei țări – Israel. Prezentarea de către TES a unei versiuni scenice a romanului mi se pare un act semnificativ și necesar.

Scop: realizarea unui spectacol având la bază un text valoros despre destinele unor oameni și ale unei țări tinere, apărute pe harta lumii după cel de-al doilea război mondial; problemele și tensiunile descrise sunt, într-un fel, paradigmatic pentru ceea ce se întâmplă azi în lume. O lecție despre toleranță și extremism, despre necesitatea de a nu exclude compromisul din conviețuirea dintre oameni și din politică.

Țintă: adresat unui public divers, dar în mod subliniat și publicului tânăr încă în formare.

Ultima oră de Mihail Sebastian

Descriere: Piesa face parte din comediile pline de farmec ale acestui autor interbelic. Traectoria unui visător și inocent profesor de istorie, fascinat de figura marelui Alexandru Macedon, se intersectează absolut întâmplător cu aceea a unui puternic om de afaceri lipsit de orice scrupule. Ciocnirea dintre cei doi oameni atât de opuși se transformă într-o confruntare savuroasă dintre două perspective radical diferite asupra lumii.

Scop: readucerea în atenție a unui autor evreu valoros, care și-a cucerit un loc de seamă în cultura română dintre cele două războaie mondiale. Piesa lui oferă în plus prilejul de a reflecta asupra câtorva realități social-politice de-atunci și de a constata unele similitudini cu cele din zilele noastre.

Țintă: adresat cu precădere publicului mai tânăr, dar nu numai.

Vrăjitoarea de Avram Goldfaden

Descriere: *Di Kishefmakherin* – spectacol bazat pe textul operetei lui Goldfaden în 5 acte și 6 tablouri; premiera în 1879.

Vrăjitoarea lui Avram Goldfaden – care a fost nu numai scriitor, ci și un compozitor influențat mai ales de muzica de operă și operetă europeană, de cântecele populare ale vechiului continent, ca și de muzica klezmer – a însemnat, printre altele, o pagină de început a genului *musical*-ului, transportat mai apoi în America, pe Broadway, atât de el, cât și de următoarea generație de compozitori evrei est-europeni de la sfârșitul secolului al XIX-lea (Arnold Perlmutter și Sigmund Mogulesco, actor, mim, cântăreț și compozitor, care a activat temporar și în trupa lui Goldfaden). – Opereta este povestea de dragoste, terminată cu bine, a doi tineri, Mirale și Markus, a căror căsătorie e primejduită de uneltirile mamei vitrege, Basye, și ale lui Bobe Yakhne, despre care se crede că ar fi o vrăjitoare.

Scop: valorificarea unui text aparținând părintelui teatrului de limbă idiș, oferind actorilor TES posibilitatea dezvoltării mijloacelor de expresie artistică.

Țintă: se adresează unui public larg, atras de genul îndrăgit al unei comedii muzicale și cu trimitere la melodramă.

Disputa de Hyam Maccoby

Descriere: Autorul (m. în 2004) este evreu britanic, scriitor și savant specializat în studiul tradițiilor religioase evreiești și creștine. Piesa **Disputa** pleacă de la istorica dispută de la Barcelona, din 1263, dintre rabinul Nachmanides și Pablo Christiani, evreu spaniol convertit la creștinism, dispută susținută dinaintea regelui Iacob I de Aragon.

Dezbaterea din piesă se poartă în jurul chestiunii, cine deține adevărurile ultime, Talmudul fiind atacat prin gura lui Christiani, care descoperă în el așa-zise pasaje „blasfemice“.

Scop: din text reiese că adevărul, atunci când se vrea „confiscat“ în scopuri de putere de o singură parte, devine obiect de litigiu și este inevitabil viciat.

Țintă: pentru publicul în special tânăr, întărindu-l în demontarea prejudecăților legate de xenofobie și antisemitism.

Manasse de Ronetti Roman

Descriere: Piesa dramaturgului evreu român Ronetti Roman, a cărei premieră a avut loc în 1901 la Naționalul din Iași, este povestea iubirii așa-zicând *imposibile* dintre doi tineri, românul Matei și evreica Lelia.

Pentru istoria teatrului din România, “cazul Manasse” a fost un moment care a lăsat la vremea respectivă un gust amar: în 1906 s-a interzis ca piesa să fie jucată pe scena Teatrului Național, pe motiv că „*nu poate fi considerată literatură dramatică națională o piesă scrisă de un evreu*”.

Eugen Lovinescu considera **Manasse** ca pe „*una dintre cele mai nobile lucrări care onorează literatura română*”, iar la rândul său I. Negoițescu scria: „*... una dintre cele mai grandioase lucrări dramatice din literatura noastră, prin atacarea unei probleme acute și reale din acele timpuri, pe care autorul o tratează cu o sinceritate impresionantă și cu calități scenice: procesul de asimilare a izraeliților în societatea română.*” Proiectul face parte dintr-un program larg de promovare a scriitorilor evrei de expresie română. Piesa este o dramă având ca temă intoleranța religioasă pe fundalul unei povești de dragoste între un român și o evreică, precum și conflictul dintre concepțiile diferite ale celor tineri și ale celor bătrâni.

Scop: redescoperirea unui text valoros care vorbește deschis despre o pagină a istoriei și societății românești, despre prefacerile sociale reflectate în plan social și psihologic în comunitatea evreiască și despre procesul de asimilare a evreilor în societatea românească; de asemenea, avem în vedere prezentarea unei probleme care, sub forme schimbate, este de actualitate și azi: aceea a căsătoriilor mixte, pe care unii le percep ca pe un pericol ce duce la asimilare.

Țintă: publicul în general și publicul tânăr, interesat de această realitate istorică de la noi și care gustă o dramă din iubire.

Marienbad de Șalom Alehem

Descriere: Este vorba de un mic „roman” (deși Alehem ne contrazice: „*nu-i un roman*”) din 1911, compus din scrisori, bilețele de amor și telegrame – nu-i prima oară că autorul recurge la

această formulă epistolară, să ne amintim numai de „Menahem Mendel“ al său; textul se constituie din bârfe despre vilegiaturiștii din stațiunea de vacanță Marienbad și despre rudele și cunoscuții lor din Varșovia. Ochiul marelui clasic al literaturii idiș, necruțător în a observa micile și mai marile slăbiciuni, vicii și răutăți omenești, rămâne cu toate astea plin de umor.

Scop: valorificarea unui text idiș clasic.

Țintă: textul – o dovadă vie a umorului evreiesc – li se adresează spectatorilor de vârste diferite, și urmărește deopotrivă să instruiască și să amuze.

Satul de Joshua Sobol

Descriere: Cunoscutul dramaturg și regizor israelian a scris mai mult de patruzeci de piese, destule dintre ele fiind traduse în alte limbi și bucurându-se de succes la public, cum s-a întâmplat și cu **Ghetto**. Despre **Ghetto** autorul preciza că „*memoria adevărată, adică aceea opusă falsei memorii mitologizate, este totdeauna profund personală, individuală*“. Sunt cuvinte ce se potrivesc și piesei **Satul**, în care autorul înglobează unele elemente autobiografice: este povestea anilor '40, premergători proclamării statului Israel, văzuți prin ochii naivi ai copilului Yossi – un copil așa-zicând generic, „fără vârstă“. (În fapt, este vorba de spiritul lui, căci Yossi a murit.) Lucrând ca gropar la cimitirul satului, numele de pe morminte îi redeșteaptă amintirea micului sat din Palestina anului 1942 unde a copilărit. Prin forța sa imaginativă Yossi face ca morții să reînvie din morminte. Sunt anii celui de-al doilea război mondial, anii Holocaustului. Piesa sfârșește cu anul 1948, anul întemeierii statului Israel. Englezii se retrag, arabul Sayid e nevoit să părăsească țara, trupele irakiene atacă pozițiile israeliene. Abia odată cu moartea și durerea care pentru Yossi își fac de data asta intrarea „în direct“ (fratele său moare ca soldat în aceste lupte), ochii naivi ai lui Yossi se deschid asupra suferinței, iar morții redevin nume pe morminte.

Scop: prezentarea unuia dintre cei mai cunoscuți autori israelieni și a textului său poetic și de o mare forță evocatoare a anilor ce-au premers înființarea statului Israel.

Țintă: se adresează publicului larg.

Jurnalele lui Mihail Sebastian

Descriere: După interdicția pronunțată în anii '40 ai secolului trecut asupra pieselor autorilor evrei, Mihail Sebastian n-a mai putut să-și joace în 1944 cunoscuta **Steaua fără nume** decât ascunzându-se sub pseudonimul de Victor Mincu. Despre aceasta și multe altele petrecute în acei ani: pogromul din ianuarie 1941 organizat de Garda de Fier la București, la care Sebastian

a fost martor, despre masacrele, pogromul de la Iași și despre deportările evreilor din Bucovina și Basarabia, relatează **Jurnalele** lui Sebastian publicate la sfârșitul lui 1995 la editura Humanitas. Ele au dus la o amplă dezbateră despre trecutul fascist și despre implicarea unor intelectuali de frunte în această mișcare. Jurnalele au fost traduse în numeroase limbi, stârnind pretutindeni unde au apărut un interes considerabil: în Franța (1998), în America (2000), în Germania (2005), Spania, Polonia, Olanda, Israel ș. a. Revista „New Yorker“ a publicat în 2008 fragmente ample din **Jurnale** (opt pagini duble), Philip Roth a apreciat într-o înaltă măsură deopotrivă valoarea documentară cât și cea literară a lor, iar Arthur Miller a comparat capacitatea de observație a lui Sebastian cu cea a lui Cehov. După apariția traducerii germane, Mihail Sebastian a fost distins postum cu premiul „Fraților Scholl“, juriul remarcând „*felul exemplar în care autorul oglindește declinul razant al structurilor democratice și al conduitei civilizate*“.

Scop: spectacol-dezbateră pe baza unui important text-document cu valoare literară, care aruncă o lumină semnificativă asupra unei perioade insuficient cunoscute de un public mai larg și se poate constitui într-un moment de scrutare sinceră a conștiinței colective.

Țintă: Menit să sensibilizeze spectatorul și să-i stârnească reflexivitatea.

Dibuk de S. Ansky

Descriere: Jucată în premieră absolută la Varșovia la două luni după moartea autorului în noiembrie 1920, capodopera clasicizată a lui S. Ansky, dramaturg și folclorist evreu rus este o poveste evreiască despre misticism și iubire transcendentă. Această dramă despre viață, moarte, credință și legătura spirituală dintre doi îndrăgostiți, este povestea unei mirese posedate de *dibuk*, un spirit rău (în credința populară acesta era sufletul unui mort care nu-și găsește liniștea). Opera lui Ansky, care a jucat un rol esențial în dezvoltarea teatrului idiș (și, mai târziu, a teatrului din Israel), a fost scrisă în urma numeroaselor călătorii ale autorului întreprinse prin *ștetl*-urile din Rusia și Ucraina, unde el a cules și documentat minuțios credințe și povestiri ale evreilor hasidici.

Scop: valorificarea unui text idiș major, care oferă prilejul de a îmbina tradiția teatrului idiș cu modalități noi de expresie, și pentru trupă este o bună ocazie de a-și demonstra virtuozitatea artistică.

Țintă: cunoașterea de către publicul din România a unuia din textele fundamentale ale patrimoniului dramaturgiei idiș.

Rătăciții de Isaac Bashevis Singer

Descriere: Romanul din mediul intelectual american de la sfârșitul secolului al XX-lea al lui Isaac Bashevis Singer, laureat al premiului Nobel pentru Literatură, 1978, pe care urmează să-l prezentăm, dramatizat, pe scena TES, descrie un hățiș de relații complexe – de familie sau amoroase, în care moralitatea se îmbină cu opusul ei, cu „păcatul“, așadar –, dintre cele câteva personaje desprinzându-se figura centrală a unui scriitor din New York, Aaron, în jurul căruia se organizează întreaga narațiune.

Scop: *Rătăciții* urmează să se adauge celorlalte spectacole realizate în decursul timpului la TES după textele de mare finețe psihologică ale acestui atât de important scriitor evreu și american modern. Acest roman e o dovadă în plus că limba și marea literatură idiș sunt în viață.

Țintă: publicul doritor de literatură de calitate și atras de eterna temă a dragostei cu frământările ei.

Calea Văcărești de I. Peltz

Descriere: Romanul **Calea Văcărești** al prozatorului și jurnalistului evreu român, scris în 1933, a fost considerat încă de la apariție o lucrare de mare valoare care l-a consacrat ca autor. Peltz se înscrie cu acest roman într-o arie tematică cunoscută și din proza altor autori români precum G. M. Zamfirescu, Ion Călugăru sau Tudor Teodorescu-Braniște – aceea a mahalalei – tratată însă într-un registru diferit. Romanul descrie cartierul evreiesc al Bucureștilor din primele două decade și jumătate ale secolului trecut, înfățișând minuțios destine diverse care se constituie într-o frescă socială sumbră a unei colectivități încercate de suferință și neîmpliniri, colectivitate din care se desprinde drama unei familii: bătrâna Leia asistă neputincioasă la degradarea familiei ei, peste care se abat implacabil necazurile...

Scop: readucerea în atenția publicului a unui text valoros din literatura interbelică, care recrează destine din acea perioadă ale comunității evreiești bucureștene.

Țintă: se adresează publicului mai tânăr sau mai în vârstă dornic de literatură bună și de a afla mai multe despre un segment al vieții bucureștene dintre cele două războaie mondiale.

Priciul de Ana Novak

Descriere: Numită uneori și „Anne Frank a românilor“, autoarea s-a născut în mediul multilingv al Transilvaniei. Mărturisește că a avut dificultăți în a-și stabili foarte precis identitatea națională și limba maternă. La cincisprezece ani a fost deportată la Auschwitz, unde a reușit să țină un Jurnal notat pe foi volante ale propagandei germane – printre altele amintește

aici de „făcătoarele de îngeri“, adică femeile care făceau chiuretaje gravidelor pentru a le scăpa de camerele de gazare – și a scris poezii pe care le memora înainte să trebuiască să scape de notițele ei. După război, Ana Novak a revenit în România unde a scris câteva piese, apoi a fugit în anii '50 în Germania, scriind acolo în germană. Jurnalul ei a fost publicat mai întâi în Ungaria, în 1966. În 1968 a emigrat în Franța, unde a început o carieră prolifică de scriitoare în franceză, și unde memoriile ei au apărut sub titlul: *Les beaux jours de ma jeunesse*, retraduse de ea apoi în maghiară în 1991. (O a doua versiune din această carte care a fost apoi publicată în engleză sub titlul: *The Beautiful Days of My Youth: My Six Month in Auschwitz and Plaszow.*)

Ceea ce face glasul ei atât de special e un simț al grotescului, care lipsește din majoritatea scrierilor despre Holocaust. Tratată în această cheie, **Priciul** este povestea unei barăci de femei dintr-un lagăr de concentrare nazist.

Scop: realizarea unui spectacol având la bază un text de mare forță literară, scris din experiență directă de o supraviețuitoare a Holocaustului.

Țintă: destinat informării cât mai exacte și sensibilizării publicului larg în primul rând tânăr.

Recviem de Hanoch Levin

Descriere: Levin a fost unul dintre cei mai productivi dramaturgi israelieni, care a început prin a scrie satire politice virulent anti-războinice (al căror mesaj anticipa mișcarea pacifistă de azi), după care s-a orientat înspre piese necruțătoare de factură grotesc-absurdă, dar și de critică socială. Abia spre sfârșitul vieții a devenit mai conciliant în piese precum **Copilul ce visează** (1993) sau **Cei ce merg în beznă** (1997). În ultima sa piesă, **Recviem** (1999), după trei schițe de Cehov, se găsesc momente de mare frumusețe și densitate poetică, dar asupra oamenilor ce împart aici, prietenește, un destin comun, plutește umbra morții, lăsând în urma ei tristețe și deznădejde.

Scop: cunoașterea de către publicul românesc a unui mare dramaturg israelian.

e.4 Alte evenimente, activități specifice instituției, planificate pentru perioada de management.

◆ **Programul „Teatrul – platformă educațională“**

Având în vedere dimensiunea educativă a culturii, modul cum poate interveni în formarea tinerilor, stimulând dezvoltarea lor cognitivă, spirituală și socială, doresc să dezvolt un proiect

amplu prin care să construim o relație permanentă și strânsă cu publicul tânăr – de la copiii de vârstă preșcolară la elevi din școli și licee și studenți.

În cadrul acestui program voi urmări:

- realizarea unor parteneriate cu grădinițe și instituții de învățământ primar prin intermediul cărora copiii să fie inițiați în ceea ce înseamnă un spectacol de teatru. Programul va cuprinde și spectacole realizate special pentru copii de vârste mai mici, pentru nivelul lor de înțelegere, după legende și povestiri, spectacole muzicale, spectacole interactive;

- colaborarea cu școli și licee din București în scopul de aduce cât mai mulți elevi în sala de teatru, de a le stimula interesul față de literatură și dramaturgie și de a le îndrepta atenția asupra unor valori culturale și general-umane esențiale (solidaritate, toleranță, egalitate, libertate, integritate etc.) așa cum sunt ele prezentate prin actul artistic;

- colaborarea cu instituții de învățământ superior și asociații studențești pentru promovarea repertoriului specific al TES în mediul studentesc. De altfel, sperăm ca studenții să fie un segment important din publicul pe care dorim să-l „provocăm“ să participe activ și regulat la programul nostru de spectacole-dezbateri;

- organizarea unor acțiuni la care să participe copiii din centrele de plasament. Aceste acțiuni trebuie să aibă un caracter regulat, pentru a permite accesul acestor copii în sălile de spectacol, a le forma gustul și deprinderea de a merge la teatru;

Totodată vom oferi copiilor, elevilor și studenților posibilitatea de a cunoaște aspecte din viața din spatele scenei, de a participa la repetiții, le vom arăta cum se realizează un spectacol de teatru, care sunt meseriile specifice teatrului etc.

◆ Programul „Tradiție în inovație“

Ținând cont de specificul, scopul, menirea TES, de identitatea sa, de problematica pe care o promovează, cred că este necesară diversificarea mijloacelor de expresie și experimentarea de noi forme de manifestare teatrală potrivite cu teatrul evreiesc. Doresc să ofer posibilitatea în primul rând trupei teatrului, dar și altor (tineri) actori și regizori, să ne propună proiecte pe care să le și poată realiza, creând spectacole experimentale originale, sau de studio. În acest sens, TES le va oferi spațiul de repetiții și de studiu, urmând ca spectacolele rezultate să fie analizate în cadrul Consiliului Administrativ și al Consiliului Artistic, și – dacă ele întrunesc criteriile de valoare, și numai în acest caz! – acestea să devină producții ale teatrului. Astfel se poate realiza, în timp, deopotrivă o perfecționare ca și o specializare a trupei (evitând, totuși, pericolele căderii în manierism și ale plafonării).

◆ Dovedindu-se a fi o experiență benefică, am și pe viitor în vedere desfășurarea programului **Calendar teatral**, care presupune programarea unei serii de evenimente în funcție de anumite date calendaristice. De exemplu:

- în luna ianuarie, cu ocazia comemorării internaționale a Holocaustului, manifestarea **Să nu uităm niciodată!**;

- în luna februarie campania **Îndrăgostește-te de teatru**;

- în luna martie **Oferă celei dragi un Mărțișor... teatral**;

- în luna mai **Ziua porților deschise**, în asociere directă cu Ziua Mondială a Diversității Culturale (conform calendarului de evenimente al ONU);

- în luna iunie **Copiii în universul magic al scenei**;

- în luna noiembrie, **Unitate în diversitate** cu ocazia **Zilei toleranței** (16 noiembrie – conform calendarului de evenimente al ONU) etc.

◆ Considerând că trebuie asigurat permanent accesul publicului la practici și experiențe culturale cât mai variate voi avea în vedere implicarea teatrului în proiecte organizate de municipalitate, cum sunt: **5 Licee – 5 Teatre, Ziua Internațională a persoanelor vârstnice, Zilele Bucureștiului, Festivalul Bucureștii lui Caragiale** etc.

◆ Pentru a răspunde direct nevoilor culturale specifice ale comunității evreiești, am în vedere continuarea colaborării permanente care a existat cu Federația Comunităților Evreiești din România și Comunitatea Evreilor din București, prin participarea la toate manifestările organizate de aceste instituții la care suntem invitați: spectacolele de Purim, YIDDISHER VELT – Festivalul limbii și culturii idiș, vernisaje de expoziții, dezbateri, mese rotunde etc., și propunându-le la rândul nostru evenimente și manifestări în care să se implice activ.

◆ Colaborarea cu instituții de învățământ superior:

- UNATC și Universitatea Hyperion în scopul sprijinirii procesului de învățământ, prin punerea la dispoziția studenților Facultăților de Arte a unor spații necesare pentru desfășurarea programului de studiu precum și a examenelor semestriale și de licență, cu public în regim de spectacol, acordându-se prioritate proiectelor a căror tematică corespunde preocupărilor repertoriale ale teatrului. În urma acestor parteneriate sperăm să se realizeze o apropiere a studenților de TES, iar în viitor unii dintre ei să se alăture trupei teatrului.

- UNATC, secția teatrologie, oferind studenților viitori teatrologi posibilitatea de a face practică la TES, de a cunoaște îndeaproape viața teatrală specifică instituției, de a cerceta bogata arhivă a teatrului.
- Universitatea București, Facultatea de Studii Iudaice, în scopul antrenării studenților interesați de specificul TES în identificarea unor texte care să reflecte valori perene ale spiritualității iudaice.
- ASE București, Facultatea de Marketing, propunându-le studenților un studiu de caz asupra TES din perspectiva unei ramuri speciale a marketingului, și anume marketingul cultural.

◆ ***Festival Internațional de Cultură Evreiască***

Consider că reunirea la București a unor exponenți ai culturii iudaice din întreaga lume ar constitui un eveniment cultural inedit pentru public. TES este un teatru situat într-o zonă centrală a Capitalei, dar marginalizat prin prefacerile pe care le-a suferit acest perimetru, cândva un cunoscut cartier evreiesc, azi doar o umbră a ceea ce altădată reprezenta un nucleu pulsând de spiritualitate evreiască. Țin să reamintesc că după Unirea Principatelor s-a produs o imigrare masivă de populație evreiască în București, care în majoritate s-a așezat în zona configurată de străzile Sf. Vineri, Mămulari, Văcărești, Mircea Vodă, Filibiliu, Anton Pann, începutul căii Dudești, adică tocmai zona în inima căreia se situează Teatrul Evreiesc de Stat. Așa cum și în alte orașe și capitale europene au fost reabilitate și introduse în circuitul cultural-turistic vechile cartiere evreiești (ca de pildă la Cracovia și, mai ales, Praga, unde se poate observa un efort deosebit în acest sens), am constatat și preocuparea și dorința unor edili ai Capitalei de reabilitare a vechiului cartier evreiesc din București. În acest context, consider că un asemenea festival internațional ar fi benefic și ar contribui efectiv la relansarea culturală a zonei, TES devenind obiectiv de interes turistic, cultural, afectiv, ba mai mult, posibil centru al „renașterii cartierului evreiesc“.